

2. Громадський контроль у різних сферах під час воєнного стану: аналітичний огляд ситуації. URL: <https://ccl.org.ua/ozon-post/analychnyj-oglyad-sytuacziyi-z-gromadskym-kontrolem-riznyh-sfer-pid-chas-voyennogo-stanu/> (дата звернення: 29.02.2024).

3. Громадський контроль під час воєнного стану: як не допустити згортання демократії. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-presshall/3682136-gromadskij-kontrol-pid-cas-voennogo-stanu-ak-ne-dopustiti-zgortanna-demokratii.html> (дата звернення: 29.02.2024).

4. Народоваддя на місцях під час воєнного стану. URL: <https://parlament.org.ua/2023/01/31/people-power-during-the-war/> (дата звернення: 29.02.2024).

5. Як громада може впливати на владу під час війни: 5 порад від експертом. URL: <https://rubryka.com/article/vplyvaty-na-vladu/> (дата звернення: 29.02.2024).

6. Відбудова України: як здійснюється державний, зовнішній та громадський контроль. URL: <https://kolo.news/category/suspilstvo/35860> (дата звернення: 29.02.2024).

УДОСКОНАЛЕННЯ КОМУНІКАЦІЙНОГО МЕХАНІЗМУ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ДУХОВНИМ ТА ФІЗИЧНИМ РОЗВИТКОМ ГРОМАДЯН В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Средня Д.С., здобувач першого (бакалаврського) рівня ВО*,
Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна

В умовах воєнного стану в Україні відбуваються значні зміни у державному управлінні духовним і фізичним розвитком, де органи влади виступають як адміністративні структури, що надають послуги, а громадянство – як клієнт. Запровадження нової парадигми функціонування органів державної виконавчої влади й органів місцевого самоврядування потребує переорієнтації форм і методів їхньої діяльності на задоволення публічних послуг, переосмислення концепції управління суспільною інформацією та забезпечення надійного зворотного зв'язку з громадянством [1].

Фізична культура та спорт є невід'ємною часткою духовного, інтелектуального, фізичного буття людини, яка забезпечує повноцінний та гармонійний розвиток особистості, сприяє підвищенню якості та рівня життя. Феномен фізичної культури та спорту як соціального, правового, економічного, культурного явища досліджується багатьма науковцями. Особливої актуальності набувають дослідження змісту,

---

* Науковий керівник – Нагасв В.М., д.п.н., професор

форм, методів, принципів, механізмів державного управління на регіональному рівні в світлі проблем окреслених у концепції Загальнодержавної цільової соціальної програми розвитку фізичної культури і спорту на 2020-2030 роки. Державне управління фізичної культурою і спортом в Україні здійснюється за принципом територіальної організації влади, а система органів виконавчої влади, побудована на критеріях розподілу обсягу компетенцій та територіальним масштабом [2].

Духовна культура як самостійна галузь соціального будівництва включає до себе широке коло державних і громадських органів, підприємств, установ, організацій, закладів культури. До цієї галузі належать: театральне, музичне, хореографічне, образотворче, декоративно-прикладне, естрадне і циркове мистецтво; концертні організації, музеї, бібліотеки, будинки культури та ін.; кінематографія; телебачення і радіомовлення; видавнича справа, поліграфія і торгівля книгами. Як зазначають чисельні дослідники [3-5], реформування системи державного управління фізичною культурою та спортом здійснюється за принципами децентралізації і деконцентрації, що вимагає наукового обґрунтування вихідних положень теорії державного управління у сфері фізичної культури та спорту на регіональному рівні.

Метою дослідження є визначення та теоретичне обґрунтування комунікаційних механізмів державного управління духовним та фізичним розвитком громадян на регіональному рівні.

У контексті нашого дослідження під об'єктом державного управління слід розуміти відкриту, складну, динамічну соціально-економічну систему регіонального рівня – галузь фізичної культури і спорту, а під суб'єктом державного управління – систему органів державної влади в галузі фізичної культури і спорту регіонального рівня [6]. Стратегічною метою державного управління фізичною культурою і спортом на регіональному рівні (суб'єкт державного управління) є досягнення керованою системою (об'єкт державного управління) фізичної культури і спорту такого рівня її розвитку, який би у повній мірі дозволив би забезпечити задоволення потреб територіальної громади та окремих громадян у збереженні здоров'я, підтриманні високого рівня працездатності, поліпшенні якості та рівня життя, задоволенні духовних, інтелектуальних, рухових потреб шляхом занять певними видами спорту тощо.

Політику держави у сфері культури, правові, економічні та соціальні гарантії її реалізації, систему соціального захисту працівників культури визначає Верховна Рада України [7]. Органи виконавчої влади забезпечують реалізацію політики у сфері культури; здійснюють за

участю громадських об'єднань розроблення державних програм розвитку культури та їх фінансування; створюють умови для відродження і розвитку культури української нації, культур національних меншин, які проживають на території України, та ін.

Управлінська діяльність у сфері культури здійснюється системою органів виконавчої влади, кожен з яких реалізує свою компетенцію на окремих ділянках культурного будівництва: безпосередньо культура, телебачення і радіомовлення, кінематографія, друкарська справа та ін. Систему державних органів управління культурою складають: Міністерство культури і мистецтв України, Департамент управління культури обласних та міських військово-державних адміністрацій; відділи культури районних державних адміністрацій, підвідомчі їм театри, концертні організації, художні колективи, цирку, бібліотеки, музеї, клуби та інші театральні-видовищні підприємства і заклади культури, спеціальні навчальні заклади культури і мистецтва, музичні та художні школи [8].

Управління культурою полягає в: організації створення, розповсюдження і популяризації творів літератури та мистецтва; забезпеченні поширення інформації і пропаганди досягнень культури; збереженні і використанні культурних цінностей; охороні творів мистецтва і пам'яток культури, підвищенні культурного рівня населення України; керівництві підприємствами, організаціями, установами і закладами культури [9].

Основними завданнями Мінкультури України є: реалізація державної політики у сфері культури і мистецтв; збереження культурно-мистецького надбання, розвиток української культури і мистецтва, створення сприятливих умов для збереження етнічної, мовної та культурної самобутності, рівноправного розвитку національних культур в Україні; розроблення пропозицій щодо основних напрямків розвитку національної культури і мистецтв, стимулювання культурно-мистецького процесу; розширення міжнародного культурного співробітництва, розвиток культурних зв'язків та ін.

Органи місцевого самоврядування відповідно до ст. 32 Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні" здійснюють власні (самоврядні) повноваження щодо: управління закладами культури; створення необхідних умов для виховання дітей, молоді, розвитку їх здібностей; вирішення питань про надання професійним творчим працівникам на пільгових умовах у користування приміщень під майстерні, студії та лабораторії, необхідних для їх творчої діяльності; організації медичного обслуговування та харчування у закладах

культури, які належать територіальним громадам або передані їм; створення умов для розвитку культури; сприяння відродженню осередків традиційної народної творчості, національно-культурних традицій населення, художніх промислів і ремесел; сприяння роботі творчих спілок, національно-культурних товариств, асоціацій, інших громадських та неприбуткових організацій, які діють у сфері культури.

Висновки. Для досягнення задекларованої мети державного управління фізичною культурою та спортом на регіональному рівні та у відповідності до чинного законодавства ми визначили коло функціональних завдань, реалізація яких дозволить її досягнути, а саме:

- здійснювати розробку державної політики в сфері фізичної культури та спорту на рівні регіону;

- здійснювати управління матеріально технічним, фінансовим, медичним, кадровим, науковим, правовим,

- інформаційним та іншими видами забезпечення усіх напрямів фізичної культури та спорту на регіональному рівні;

- забезпечувати розробку та впровадження нормативно-правових актів, створення економічних, ресурсних, фінансових передумов для розвитку добровільного фізкультурно-спортивного руху, федерацій за видами спорту тощо;

- здійснювати управління якістю функціонування галузі фізичної культури та спорту в регіоні;

- здійснювати управління розвитком галузі на регіональному рівні у відповідності та із повним використанням можливостей регіону, розробляти стратегічні програми, плани, інші програмні документи, забезпечувати повне використання фізичної культури та спорту як засобу забезпечення соціальної та гуманітарної складової національної безпеки на рівні регіону.

Література:

1. Загальна теорія стратегування: від парадигми до практики використання: монографія. НАН України, Інститут економіки промисловості. Київ, 2018. 156 с. URL: https://iie.org.ua/wp-content/uploads/2019/01/mono_Vishnevskiy_ukr_2018.pdf (дата звернення: 29.02.2024).

2. Гасюк І.А. Державне управління фізичною культурою та спортом: стан та перспективи розвитку: [монографія]. Х. : ПП Балюк І.Б., 2011. 432 с.

3. Гасюк І.А. Підходи до дослідження системи державного управління розвитком фізичної культури і спорту. *Державне управління та місцеве самоурядування*: зб. наук. пр. Дніпропетровськ: Вид-во ДРІДУ НАДУ, 2010. № 4(7). С. 194-206.

4. Забезпечення стійкості, ревіталізації та розвитку територій і громад в Україні: матеріали наук.-практ. конф. за міжнар. участю, м. Дніпро, 4 травня 2023 р. / за заг. ред. І.А. Чикаренко; Т.В. Маматової. Дніпро: НТУ «Дніпровська політехніка», 2023. 257 с.

5. Кузьменко О.О. Сучасний стан державного управління фізичною культурою й спортом в Україні та Європі. *Держава та регіони*. Серія: Державне управління. 2011. № 3. С. 36-41.

6. Мисів Л. Особливості діяльності суб'єктів державної політики щодо формування та розвитку духовних цінностей українського суспільства. *Вісник НАДУ*. 2005. № 3. С. 451-455.

7. Слободянюк П. Культурна політика: регіональні проблеми. *Вісник УАДУ*. 2000. № 3. С. 262-265.

8. Чукут С. Духовна культура в гуманітарній політиці України. Програма «Україна-2020». Консолідація українського суспільства і реалії, перспективи: Наук-метод. посіб. К. : Вид-во УАДУ, 2016. С. 47-80.

9. Пережнюк Б.А. Зміст та основні напрямки державної політики у сфері культури і мистецтва. *Актуальні проблеми політики*. 2013. Вип. 16. С. 377-387.

СТРАТЕГІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ РОЗВИТКУ І КОНТРОЛЬ В ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ ТА АДМІНІСТРУВАННІ

Ткачова С.С., кандидат економічних наук, доцент,
Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-7103-9269>

В умовах складних динамічних змін, що відбуваються сьогодні в Україні, роль стратегічного планування регіонального розвитку, розвитку об'єднаних територіальних громад стрімко зростає і зумовлюється багатьма чинниками, серед яких: повномасштабне вторгнення РФ в Україну, воєнний стан; необхідність швидкого комплексного відновлення держави, регіонів, територіальних громад у післявоєнний період. Довгострокове планування є одним з основних інструментів вирішення проблем регіонів України, територіальних громад та забезпечення перспектив їх подальшого розвитку. Законом України від 09.07.2022 № 2389-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо засад державної регіональної політики та політики відновлення регіонів і територій» запроваджено єдину систему документів державної регіональної політики на національному, регіональному та місцевому рівнях, до якої належать зокрема, стратегії розвитку територіальних громад» [1]. Таким